

Dnia 10 stycznia 2018 r. Sejm RP uchwalił, a 1 lutego 2018 r. Prezydent RP podpisał ustawę o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw. Ustawa została ogłoszona w dniu 6 lutego 2018 r. w Dz. U. poz. 311. Ustawa ta zmienia m.in. przepisy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 562, 624, 892, 935 i 1475), zwanej dalej „ustawą PROW 2014–2020”, dotyczące konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni, tj. 21 lutego 2018 r.

Najważniejsze zmiany wprowadzane w przepisach dotyczących konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców to (obowiązują od 21 lutego 2018 r.):

- **Zwiększenie progu, od którego obowiązują zasady konkurencyjności z 20 tys. zł do równowartości 30 tys. euro, beneficjenci nie są zobowiązani do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych do ponoszenia kosztów kwalifikowalnych, jeżeli wartość netto danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo – finansowym operacji nie przekracza kwoty określonej w art. 4 pkt.8 ustawy pzp według średniego kursu złotego w stosunku do euro określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy pzp obowiązującego w dniu ustalenia wartości tego zadania,**
- umożliwienie podmiotom ubiegającym się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej oraz beneficjentom PROW 2014–2020 ustalania jednego kryterium oceny ofert – ceny lub kosztu,
- doprecyzowanie zależności pomiędzy przepisami o konkurencyjności a przepisami o zamówieniach publicznych poprzez wyłączenie stosowania zasady konkurencyjności w przypadku dobrowolnego zastosowania konkurencyjnych trybów udzielania zamówienia publicznego,
- określenie terminu, w jakim należy dokonać ustalenia wartości zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji – regulacja analogiczna jak obowiązująca w przepisach o zamówieniach publicznych - nie wcześniej niż 3 miesiące, a w przypadku zadań dotyczących robót budowlanych – 6 miesięcy, przed dniem udostępnienia zapytania ofertowego albo – gdy nie udostępniono zapytania ofertowego – przed dniem zawarcia umowy z wykonawcą,
- doprecyzowanie sposobu postępowania w przypadku, gdy w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym nie ma możliwości wyboru najkorzystniejszej oferty - w takiej sytuacji podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej oraz beneficjent może zawrzeć umowę na wykonanie tego zadania z wybranym przez siebie wykonawcą, niepowiązanym osobowo lub kapitałowo,

- uregulowanie sposobu postępowania w sytuacji, gdy wykonawca wybrany w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji uchyla się od zawarcia umowy na wykonanie tego zadania – w takiej sytuacji podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej oraz beneficjent może zawrzeć umowę z wykonawcą, którego oferta była kolejną najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert, bez przeprowadzania ponownego postępowania,

- rozszerzenie zakresu delegacji do wydania rozporządzenia, określonej w art. 43a ust. 6 ustawy PROW 2014–2020, o warunki wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji w przypadku braku możliwości wyboru najkorzystniejszej oferty.

Należy zwrócić uwagę na przepisy przejściowe, które stanowią, że przepisy ustawy PROW 2014–2020 w brzmieniu nadanym zmienioną ustawą stosuje się w przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzonych przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej oraz beneficjenta, którzy nie są obowiązani do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych a mimo to do ponoszenia kosztów kwalifikowalnych zastosowali tryb przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego, o których mowa w przepisach o zamówieniach publicznych.

Powyższe oznacza wyłączenie stosowania zasady konkurencyjności w przypadku dobrowolnego zastosowania konkurencyjnych trybów udzielania zamówienia publicznego. Zmiana ta jest korzystna dla beneficjentów, dlatego też dotyczy postępowań, które zostały wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. tych postępowań, w wyniku których umowa z wybranym wykonawcą nie została zawarta przed dniem wejścia w życie ustawy.

Natomiast w odniesieniu do postępowań w sprawie konkurencyjnego wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, w przypadku których udostępnienie zapytania ofertowego na stronie internetowej prowadzonej przez ARiMR nastąpiło przed dniem wejścia w życie ustawy i w wyniku których przed tym dniem nie została zawarta umowa z wybranym wykonawcą, **stosuje się przepisy ustawy PROW 2014–2020 w brzmieniu dotychczasowym.**

Powyższe oznacza, iż decydującym momentem dla oceny konieczności stosowania przepisów dotyczących konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców obowiązujących w ramach danego postępowania jest moment zamieszczenia zapytania ofertowego na portalu ogłoszeń ARiMR. Przy ocenie tej **nie ma natomiast znaczenia moment zawarcia z beneficjentem umowy o przyznaniu pomocy.** W praktyce oznacza to, że nowe zasady mogą mieć zastosowanie zarówno do beneficjentów, którzy zawarli umowy o przyznaniu pomocy przed wejściem w życie znowelizowanych przepisów, jak i do tych, którzy umowy zawrą w dniu wejścia w życie tych przepisów lub po tym dniu.

Jeżeli przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy zapytanie ofertowe zostało zamieszczone na portalu ogłoszeń ARiMR i nie została zawarta umowa z wybranym wykonawcą, postępowanie to musi być prowadzone zgodnie z przepisami dotychczas obowiązującymi (w szczególności określającymi, iż wartość zadania, powyżej której przepisy te należy stosować to 20 tys. zł). Należy jednocześnie zauważyć, iż przepisy (zarówno dotychczas obowiązujące, jak i projektowane) umożliwiają zakończenie postępowania w sprawie wyboru przez beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji bez wyboru żadnej z ofert. Jeżeli zatem w zapytaniu ofertowym udostępnionym na portalu ogłoszeń ARiMR przed dniem wejścia w życie ustawy zastrzeżono taką możliwość, beneficjent może z niej skorzystać, w szczególności także po wejściu w życie przepisów ustawy. Takie postępowanie musi zostać jednak powtórzone zgodnie z przepisami obowiązującymi w momencie ponownego wszczęcia postępowania.

Odrębną kwestią jest natomiast stosowanie przepisów w sprawie szczegółowych warunków i trybu konkurencyjnego wyboru wykonawców zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji i warunków dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej. Z chwilą wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw, utraci moc obowiązującą dotychczasowe rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu konkurencyjnego wyboru wykonawców zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji i warunków dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej (Dz. U. poz. 106), w związku ze zmianą delegacji do jego wydania.

Konieczne jest zatem wydanie nowego rozporządzenia, dostosowanego do zmian przepisów ustawy PROW 2014–2020. Projektowane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu konkurencyjnego wyboru wykonawców zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji i warunków dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej, które było przedmiotem uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych, w najbliższych dniach zostanie skierowane do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Poza dostosowaniem przepisów rozporządzenia do zmian przepisów ustawy PROW 2014–2020, projekt uwzględnia uwagi i wnioski beneficjentów oraz agencji płatniczej i podmiotów wdrażających wynikające z doświadczeń w stosowaniu przepisów dotychczasowych.

Przepisy projektowanego rozporządzenia, które wynikają wprost ze zmienionych przepisów ustawy PROW 2014–2020, obowiązywać będą podmioty zgodnie z przepisem przejściowym do ustawy.

Regulacje wprowadzane projektowanym rozporządzeniem są co do zasady znane podmiotom, na które ono oddziałuje, gdyż powtarzają rozwiązania zawarte w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i

Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu konkurencyjnego wyboru wykonawców zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji i warunków dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej (Dz. U. poz. 106). Mogą być zatem stosowane przez beneficjentów, którzy rozpoczęli postępowanie przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia.

Należy jednak zwrócić uwagę na następujące, nie wynikające wprost ze zmiany ustawy, nowe przepisy rozporządzenia, w porównaniu do rozporządzenia z dnia 13 stycznia 2017 r.:

- brak obowiązku obligatoryjnego przedłużenia terminu składania ofert w przypadku zmiany zapytania ofertowego (obowiązek taki zaistnieje tylko przy zmianie istotnej),
- brak minimalnego terminu, o jaki należy przedłużyć termin składania ofert (dotychczas obowiązek przedłużenia terminu o co najmniej 3/7 dni),
- doprecyzowanie, iż w toku badania i oceny ofert beneficjent może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert (przy czym niedopuszczalne jest prowadzenie między beneficjentem a wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz dokonywanie jakiegokolwiek zmiany w jej treści),
- dodanie dodatkowego elementu do protokołu z postępowania w sprawie wyboru przez beneficjenta wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji (wykaz ofert),
- uwzględnienie możliwości udzielenia zamówienia publicznego w częściach (w przypadku, gdy zamawiający udziela zamówienia publicznego w częściach i niezgodność dotyczy jednego postępowania – zmniejszenie jest obliczane w odniesieniu do wartości tego postępowania, a nie całego zamówienia publicznego),
- brak sumowania zmniejszeń obliczonych metodą dyferencyjną i wskaźnikową (do wszystkich stwierdzonych niezgodności stosuje się zmniejszenie z tytułu niezgodności, skutkującej zmniejszeniem o najwyższej wartości).

Powyższe zmiany są dla beneficjentów korzystne (np. brak obowiązku przedłużenia terminu składania ofert, brak sumowania zmniejszeń) lub nie nakładają na nich obowiązków niemożliwych do zrealizowania na dowolnym etapie trwania postępowania w sprawie wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji (np. załączanie wykazu ofert do protokołu czy publikowanie tego wykazu na portalu ogłoszeń ARiMR).

Wyjątek stanowią przepisy projektowanego § 3, które nie będą miały zastosowania do postępowań w sprawie wyboru wykonawcy danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji w trybie konkurencyjnego wyboru tych wykonawców, w przypadku których

udostępnienie zapytania ofertowego na portalu ogłoszeń ARiMR nastąpiło przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia i w wyniku których przed tym dniem nie została zawarta umowa z wybranym wykonawcą. Wprowadzają one bowiem obowiązek wezwania do złożenia ofert dodatkowych, którego spełnienie, ze względu na etap, na którym znajdują się postępowania, może być niemożliwe. W przypadku niezgodności dotyczącej zaniechania wezwania do złożenia ofert dodatkowych przewidziano sankcję, która nie powinna być stosowana w przypadku beneficjentów, którzy rozpoczęli postępowania na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów rozporządzenia.